

Arany János:Toldi estéje

Szerző dezs

Kötelező olvasmány,rövid összefoglaló elemzése

Arany János
Toldi estéje

A mű eredete:

Miután a
Kisfaludy-társaság 1846. február
7-én kitűzött
népies eposz pályázatára
Arany megírta a Toldit, a trilógia első
részét (mely
1847. február 6-án meg is nyerte a
pályázatot), még 1847-ben
elkészítette a
Toldi estéjét is, a trilógia befejező
részét.

Szereplők:

Toldi Miklós
Bence, a szolgája
Pósafalvi
János, hírnök
Lajos, Magyarország
királya
Gyulafi Lóránt,
vitéz
Gyulafi Bertalan, vitéz
az olasz vitéz
a kapus
Allaghi Simon, a testőrök
parancsnoka

Történet:

Első ének (41 versszak):
Toldi már megunta
életét. Három éve nem
fordult meg Budán,
mert csúnyán összeveszett a
királlyal. Édesanyja is rég jobb
létre szenderült
már. Ezért úgy határoz,
megássza saját sírját hű
szolgája, a megboldogult
"vén" Bence fiának, az "öreg"
Bencének a segítségével.
Mikor végeznek, hírnök
érkezik, Pósafalvi János, aki tudatja
az idős bajnokkal,

hogy Budán egy olasz vitéz
bajvívásban elnyerte az
ország címet, mindenkit
legyőz, aki kiáll ellene, s most fennhangon szidja az
ország becsületét.
Toldiban újból fellángol a harci kedv,
s elhatározza, hogy megív az olasszal,
de előbb még megvendégeli a
hírnököket.

Második ének
(36 versszak):
Budán már senki
nem mer kiállni az olasz ellen, hiszen úgylis
vereséget szenvedne. Végül
mégis jelentkezik két bátor
(iker-)testvér: Gyulafi
Lóránt és Bertalan. Azonban az olasz
csúnyán elbánik velük: a
küzdelemben
Bertalan meghal, s Lórántot is csak az idegen
vitéz lovagiassága menti meg a
haláltól.

Harmadik ének (46
versszak):
Ekkor érkezik Toldi.
Szőrcsuháját és ósdi
fegyvereit látva,
inkább tűnik barátnak, mint
Magyarország legnagyobb hősének. A nép
nem ismeri
fel, ki is nevetik, s kis híja, hogy
fegyverhordozóját, Bencét meg nem
lincselik. A küzdelemben Toldi megöli az olasz
vitézt, azonban még mielőtt
bárki is szólhatna bármit, elviharzik
a helyszínről. A király tudakolja, ki
volt ez az ismeretlen bajnok, végül
Pósalaki világosítja fel a
királyt, aki
ennek nagyon megörül.

Negyedik ének (30
versszak):
Toldit és
Bencét Rákosmezőn éri utol a
nép és a király
követei, ti. a király megbánta, hogy
elüldözte hű vitézét, s
kész visszafogadni
őt. A nép örömujjongása
közepette vonulnak be a fővárosba, ahol azonban
Toldi
megkéri kíséreit, előbb hadd
látogassa meg rég' nem látott budai
házát, melyben
már három éve nem járt
senki.

Ötödik
ének (20 versszak, benne egy 17, illetve egy 7
versszak hosszúságú egy-egy udvaronc
által előadott ének):
Toldi felveszi ünneplő

ruháját, s elindul a királyi udvarba.
Ott az udvaroncok már javában mulatnak,
egyikük Laczfi Endre Szent László
király isteni segítségével
a tatárok ellen megvívott sikeres moldovai
hadjáratáról énekel,
míg másikk egy Toldit
ócsárló dalba kezd. Ekkor
lép be
Toldi, akit az előző éneken (is) felbuzdulva az
apródok kigúnyolnak. Toldi
annyira feldühödik, hogy
hármójukat azonnal agyoncsapja, s
ingerülten távozik a
király színe elől.

Hatodik ének (38 versszak):

Eközben Bence otthon
tisztítgatja ura rozsdás szerszámait,
miután kikötötte és
ételt adott a lovaknak. Toldi érkezik
vérbenforgó
szemekkel, akit szemmel láthatóan nagyon
megviselt az előző eset. Bence az
ágyra segíti az immár
haldokló hőst. Allaghi Simon érkezik a
király
parancsával: Toldit börtönbe kell vetni.
Azonban Toldit meglátva s meghallgatva
megenyhül. Lajos, a történetekről
értesülve, azonmód, minden pompa
nélkül
elindul, felkeresi régi barátját, s
mindent megbocsát neki. A hős pedig a
király kezét fogva szépen, csendben
meghal. Lajos vaskoporsóba fekteti Toldit,
s még aznap este elindul a halotti menet Nagyfalu
felé, hogy Magyarország hőseit
az önkezeléssel megásott sírba
temethessék...